

Микитась І.М., кандидат юридичних наук, старший
викладач кафедри кримінально-
виконавчого права Інституту кримінально-
виконавчої служби

Юридичний аналіз законопроекту «Про внесення зміни до статті 93
Кримінально-виконавчого кодексу України» (щодо удосконалення гарантій
права засуджених на відбування покарання за місцем проживання до
засудження або місця проживання родичів)

Відповідно до частини II пункту 17.1 Європейських пенітенціарних правил засуджені повинні направлятися для відбування покарання в пенітенціарні заклади, розташовані поряд з домом або місць соціальної реабілітації за можливості.

Запропоновані проектом закону України зміни, встановлюють обов'язковість відбування всього строку покарання в одній виправній чи виховній колонії у межах адміністративно-територіальної одиниці відповідно до його місця проживання до засудження. Зазначена норма аналогічним чином передбачена частиною першою статті 93 Кримінально-виконавчого кодексу України.

На сьогодні кримінально-виконавча система України не має колоній всіх видів у кожній області. При цьому з метою підтримання родинних зв'язків особи, які до засудження постійно проживали за межами регіону, де вони вчинили злочин, або мають постійні соціальні зв'язки близькими родичами за межами цього регіону, направляються за нарядами Державної пенітенціарної служби України, як правило, ближче до місця проживання рідних, а в разі відсутності на території області установи даного виду - до так званих "міжобласних" колоній, тобто таких за якими закріплені декілька сусідніх областей.

Так, лише в шести областях, включаючи Донецьку та Луганську області, створені і функціонують виправні колонії усіх рівнів безпеки. Виконання покарання у виді позбавлення волі для засуджених неповнолітніх здійснюють лише шість виховних колоній, одна з яких призначена для тримання осіб жіночої статі. З урахуванням викладеного забезпечити виконання норми у запропонованій редакції неможливо.

Водночас, запропоновані проектом закону України зміни, встановлюють обов'язковість відбування всього строку покарання в одній виправній чи виховній колонії у межах адміністративно-територіальної одиниці відповідно до його місця проживання до засудження.

Прийняття запропонованих проектом закону України змін призведе до написання великої кількості звернень та скарг засуджених та їх родичів до

ДПтС України, органів прокуратури, звернень до Європейського суду з прав людини.

Крім цього, переведення засудженого за його заявою або за заявою його родичів у зв'язку зі зміною їх місця проживання або існуванням інших обставин, які впливають на підтримання соціально-корисних зв'язків засудженого, потребуватиме витрати додаткових коштів з державного бюджету.

У зв'язку з відсутністю в кожній адміністративно-територіальній одиниці установ усіх рівнів безпеки пропонуємо частину другу статті 93 викласти в такій редакції: «Направлення засуджених до позбавлення волі за межі відповідної адміністративно-територіальної одиниці здійснюється у разі відсутності в межах цієї адміністративно-територіальної одиниці установи визначеного засудженій особі рівня безпеки, а також у виняткових випадках, які перешкоджають направленню особи за місцем її проживання чи перебування рідних. При усуненні обставин, які стали підставою для такого направлення засудженого, за письмовим бажанням засудженого, він повертається до установи, розташованої в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці.».

Також, до чинників, які унеможливають залишення засудженого для відбування покарання в тій області, де його засуджено або постійно проживають родичі, є відомче закріплення категорій засуджених, які повинні відбувати покарання у спеціально визначених установах або не можуть утримуватися в одній установі. Це стосується заборони направлення в одну установу осіб, яких засуджено за одним вироком суду. Ще без уваги неможна залишити абзац 4 у частині третій, який висвітлює питання, які врегульовані в статтях 100, 101 Кримінально-виконавчого кодексу України.

Плугатир В.С., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін факультету №2 НАВС

Актуальні проблеми кримінальної відповідальності за незаконне використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації

З метою покращення механізмів виявлення корупційних злочинів та притягнення не добросовісних посадових осіб до кримінальної відповідальності, а також посилення протидії корупції та сприяння посиленню громадянського суспільства в Україні. На розгляд Верховно Ради України було подано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення ролі громадянського суспільства в боротьбі з корупційними злочинами» [1]. Аналіз редакції тексту ст. 359 КК України у вказаному проекті викликає низку зауважень, зокрема:

- безпідставно об'єднані у ч. 2 кваліфікуючі (повторність та вчинення злочину за попередньою змовою групою осіб) та особливо кваліфікуючі ознаки (вчинення злочину організованою групою або заподіяння істотної шкоду